

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

Zastupitelstvo hlavního města Prahy

Výbor pro sociální politiku ZHMP

Zápis z 1. jednání

Výboru pro sociální politiku ZHMP konaného dne 29. 11. 2018 v 15:00 hod.

Zasedací místnost č. 135 v budově Magistrátu hl. m. Prahy, Nová radnice, Mariánské nám 2, Praha 1

Přítomni: Mgr. Eva Horáková, MgA Kamila Matějková, Martin Arden, doc. Ing. Mgr. Martin Dlouhý, Dr., MSc., PharmDr. Petr Fifka, Ing. Jakob Hurrle, Mgr. Nikol Marhounová, Ing. Patrik Nacher, JUDr. Petr Novotný, Zdena Štěpánková, Ing. Alexandra Udženija, Mgr. Radek Schindler

Omluveni:

Hosté: Mgr. Milena Johnová, Ing. Alice Mezková, PhDr. Tomáš Klinecký, Mgr. Marta Semelová, Zuzana Bedřichová, štáb TV Praha

Jednání řídila: Mgr. Eva Horáková, předsedkyně Výboru pro sociální politiku ZHMP

Bod 1 Předsedkyně přivítala všechny přítomné, zahájila jednání výboru v 15:07 hod. a upozornila na přítomnost televizního štábu TV Praha.

Bod 2 Schválení programu jednání a určení ověřovatele zápisu.

Ing. Udženija navrhla, aby napříště měli všichni členové výboru k dispozici vytištěný program jednání.

Předsedkyně navrhla schválení programu v následující podobě:

Program jednání:

- 1) Úvod
- 2) Schválení programu a určení ověřovatele zápisu
- 3) Stanovení termínů jednání výboru do června 2019
- 4) Představení paní radní pro sociální oblast a zdravotnictví Mgr. Mileny Johnové
- 5) Informace o aktuální situaci v otázce řešení bezdomovectví (PhDr. T. Klinecký)
- 6) Informace o materiálech, které budou předloženy Zastupitelstvu hl. m. Prahy, se zvláštním zřetelem ke Střednědobému plánu rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2019–2021 (PhDr. T. Klinecký)
  - Tisk R-30885 (Z-6777)
  - Tisk R-30840 (Z-6778)
  - Tisk R-30915 (Z-6808)
  - Tisk R-30977 (Z-6828)
  - Tisk R-31668 (Z-6910)
- 7) Různé

Hlasování: pro: 10   proti: 0   zdržel se: 0

Program jednání výboru byl schválen.

Ověřovatelem zápisu byl navržen Martin Arden.

Hlasování: pro: 9 proti: 0 zdržel se: 1

Ověřovatelem zápisu byl zvolen Martin Arden.

Bod 3 Stanovení termínů pro jednání výboru na nejbližší půl rok.

Jednání výboru budou vždy ve čtvrtek (týden před jednáním ZHMP) od 15:00 hod. Jedná se konkrétně o 17. ledna, 21. února, 14. března, 18. dubna, 16. května, 13. června 2019.

(Během tohoto bodu přišel Ing. Nacher.)

Bod 4 Stručné představení se členů výboru, paní radní Johnové a přítomných hostů.

Bod 5 Informace o aktuální situaci v otázce řešení bezdomovectví.

PhDr. Klinecký informoval výbor o systému humanitární pomoci pro lidi bez domova na zimní období 2018/2019. Aktuálně bylo rozhodnuto o spuštění některých aktivit o týden dříve s ohledem na meteorologickou situaci (posílení terénních týmů, odstranění poplatků a zvýšení tolerance k alkoholu u klientů na lodi Hermes, příprava rezervních kapacit na noc v nízkoprahovém denním centru, od 1. 12. 2018 se otevírají 2 ubytovny (200 lůžek) a bude-li třeba, otevře se i třetí, případně je možné postavit i stany, které jsou v záloze. V posledních letech je nebylo třeba využít. Začne fungovat centrální dispečink, který koordinuje všechny zapojené subjekty. Přes den funguje 1 terénní tým a v noci 2 týmy. Cílem systému humanitární pomoci je učinit taková opatření, aby se nikdo neocitl v ohrožení života z důvodu zaplnění všech kapacit. Část lidí žádnou pomoc nepřijme, ale je třeba mít připravenou nabídku. Systém je nastaven tak, že lze flexibilně reagovat na vznikající poptávku, ale v určitém momentu narážíme na personální limity u poskytovatelů sociálních služeb (je obtížné sehnat pracovníky do takto náročných služeb). Systém je v tuto chvíli připraven a zajištěn.

Mgr. Johnová potvrdila tendenci ke snižování prahů pro vstup osob bez domova do jednotlivých zařízení.

Ing. Udženija se dotázala na upřesnění zmíněné tolerance k alkoholu a PhDr. Klinecký doplnil, že systém humanitárních opatření jde nad rámec sociálních služeb (u nichž jsou ze zákona pravidla přísnější) a v rámci zimních opatření umožňuje tolerantněji posoudit stav každého žadatele a individuálně řešit případnou intoxikaci alkoholem tak, aby ani opilý člověk nezůstal na ulici bez pomoci. V systému hrají svou roli i zdravotnická zařízení (tradiční vstřícnost ze strany nemocnic – např. Nemocnice Na Františku).

Mgr. Horáková zmínila důležitost rovnoměrné distribuce nízkoprahových denních center pro lidi bez domova na celé území HMP. Některé MČ v tom mají dluh.

Ing. Udženija poukázala na prvořadou důležitost terénních programů – tj. služeb, které přicházejí přímo za bezdomovci. MČ Praha 2 s nimi má dobrou zkušenost. A v tomto smyslu je třeba apelovat na ostatní MČ.

PhDr. Klinecký připomněl, že HMP již 4 roky finančně podporuje projekty MČ na řešení problematiky bezdomovectví, v čemž jsou právě zahrnuty i terénní programy pro konkrétní území daných MČ.

M. Arden zmínil, že s bezdomovectvím úzce souvisí otázka dostupnosti bydlení a sociální práce, která směřuje k tomu, aby se lidé z ulice znovu naučili bydlet. Jde o každodenní a dlouhodobou terénní práci.

Ing. Udženija doplnila, že je v této souvislosti třeba jasně vymezit, komu se bude s bydlením pomáhat. Z průzkumů vyplývá, že cca 80 % lidí bez domova je mimopražských, významnou část tvoří cizinci. Primárně pomáhejme Pražanům. Pokud budeme dávat byty všem, tak otevřeme brány nájezdům z venčí. Musíme striktně oddělit nároky z rozpočtu HMP jen pro Pražany.

Ing. Nacher navázal tím, že všechna opatření (i právě zmiňovaná zimní) se musí dělat velmi citlivě, aby nemagnetizovala mimopražské občany a nesjížděli se sem z celé ČR. Primárně je to rozpočet HMP. Ze

zkušenosti terénních pracovníků vyplývá, že doba návratu zpět do běžné společnosti je přibližně stejně dlouhá, jako byl před tím pobyt člověka na ulici. Někteří pomoc nechtějí.

Mgr. Horáková potvrdila, že MČ mají různě nastaveny podmínky k přidělování sociálních bytů.

Mgr. Johnová podotkla, že je třeba problematiku bezdomovectví řešit i v širším než pouze celopražském kontextu.

Ing. Udženija upozornila na aktuální dobrou a inspirativní praxi s řešením bezdomovectví na MČ Praha 9. Rozmístění buněk, řešení úklidu, návazných služeb apod.

MgA Matějková zmínila dobrou spolupráci s Armádou spásy na MČ Praha 7, snaha zapojit lidi bez domova do práce např. účastí na úklidových pracích v rámci MČ.

M. Arden upozornil na fakt, že velké aglomerace jsou lákavé a počet mimopražských bezdomovců, kteří se do Prahy přesídlili, se bude pravděpodobně zvyšovat. Dále poukázal na aktivitu uvnitř Pirátské strany, která se snaží získávat tipy na volné byty mimo Prahu a pak je nabízet mezi pražskými bezdomovci. Problém je ale chybějící návazná sociální práce.

Ing. Hurrle upozornil na fakt, že existují lidé, kteří sice formálně nemají trvalé bydliště v Praze, ale přitom tady dlouhodobě žijí (i třeba 15 let). Je třeba detailně rozlišovat a individuálně posuzovat případné žadatele o byty, aby to nebylo zneužito.

Mgr. Horáková by přivítala zavedení nějakého registru či evidenčního systému osob bez domova, aby se pomoc mohla stát adresnější.

PhDr. Klinecký zmínil, že Výzkumný ústav práce a sociálních věcí chystá projekt zaměřený na podrobné zmapování bezdomovectví. Velmi záleží, jak budeme bezdomovectví definovat (klasifikace ETHOS je velmi široká). Ukazuje se, že mezi lidmi, kteří využívají ubytovací kapacity pro zimní opatření, je cca 30 % cizinců a mezi nimi často figurují zahraniční dělníci, pro něž je výhodné využít noclehu zdarma. Je to těžké rozlišit.

Během projednávání bodu 5 odešel PharmDr. Fifka.

Bod 6 Souhrnná informace o tiscích schválených RHMP (tisk R-30885, R-30840, R-30915, R-30977)

Předsedkyně stručně uvedla tabulku schválených tisků, kterou členové obdrželi v předstihu.

K předloženým tiskům nebyly vzneseny žádné připomínky ani dotazy a výbor vzal tuto informaci na vědomí.

Návrh usnesení:

Výbor pro sociální politiku ZHMP bere na vědomí předloženou souhrnnou informaci o tiscích schválených RHMP a doporučuje ZHMP tisky projednat a schválit v předloženém znění.

Hlasování: pro: 10   proti: 0   zdržel se: 0

Usnesení bylo přijato.

(Po hlasování odešel Ing. Nacher.)

PhDr. Klinecký představil tisk R-31668 týkající se návrhu Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na území HMP pro období 2019–2021 a Pověření k poskytování služby obecného hospodářského zájmu. Jedná se o zákonnou povinnost kraje, struktura materiálu je dána zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a z hlediska sociální politiky pro další období má střednědobý plán obrovský význam. Výstupem je navýšení kapacit v některých druzích služeb, ať už jsou to terénní nebo pobytové služby, což je promítnuto do opatření a provázáno s financováním postaveným na konzervativních základech ze strany státu a s anticipací navýšení finančního objemu v grantech HMP pro registrované služby.

Priority plánu:

- maximální podpora terénních služeb (rozšíření kapacit osobní asistence, flexibilnější pečovatelská služba fungující i o víkendech a v širším časovém rozpětí),
- nastavení sítě poskytovatelů sociálních služeb, též s přihlédnutím k potřebám osob s poruchou autistického spektra v kombinaci s agresivním chováním,
- velkým tématem je reforma psychiatrické péče a poskytování služeb na zdravotně-sociálním pomezí,
- podpora pečujících osob (hledání forem pro podporu v této oblasti, grantový titul apod.).

Střednědobý plán může být v průběhu let aktualizován v návaznosti na měnící se finanční situaci. Velkým limitujícím faktorem je nedostatek pracovních sil v péčových a náročných preventivních službách, zejména s problematickými klienty. Pravděpodobně dojde k postupné redukci kapacit některých mimopražských zařízení (příspěvkových organizací HMP), která jsou situována daleko od Prahy a nejsou dostatečně využívána občany HMP.

Mgr. Johnová: akcentem je posilování komunitních služeb, terénních forem. Je nemravné posílat lidi z Prahy do Horní Poustevny a je třeba hledat cesty k transformaci a nebude to jednoduché.

PhDr. Klinecký: žijí tam fyzicky institucionalizovaní klienti, pracuje tam hodně zaměstnanců, volné kapacity v Praze zatím nejsou.

Ing. Udženija: Šlo by to řešit cestou pronájmu soukromému subjektu? Lidé mají přirozenou tendenci zůstat v lokalitě, kde byli doma, nechtějí nejen z Prahy, ale dokonce ani ze své MČ. Řešit terénními službami, menšími byty, domy s pečovatelskou službou apod. v rámci MČ. Důležitý je fond sociálního bydlení a volné kapacity v pobytových službách pro seniory na území Prahy.

PhDr. Klinecký: střednědobý plán anticipuje demografický vývoj a zvyšující se náročnost péče u starších lidí. Jistě se budou rozvíjet asistivní technologie pomáhající lidem déle zůstat doma, ale objevuje se též velké téma samoty starých lidí, což přesahuje oblast sociálních služeb.

Doc. Dlouhý: Jaké důvody byly pro dodatečné vyřazení organizace TopHelpPlus ze sítě poskytovatelů sociálních služeb?

PhDr. Klinecký: Máme důkazy, že TopHelpPlus nabízí své služby osobní asistence též na komerční bázi, žadatelům odpovídali v tom smyslu, že nemají místo, ale za příplatek 300 Kč lze realizovat jakýsi nadstandard mimo rámec sociální služby.

Ing. Hurrle: Střednědobý plán neobsahuje mechanismy pro snižování kapacit.

PhDr. Klinecký: S redukcí kapacit v síti je to složité. Praha jako kraj nemá vhodné kontrolní mechanismy, s jejichž pomocí by mohla prověřovat kvalitu poskytování sociální služby (tato kompetence připadá inspekci při MPSV). K redukcí dochází zpravidla pouze zrušením registrace, což se týká jen několika organizací ročně. Nemáme vynikající nástroje pro rozšiřování sítě a nemáme skoro žádné nástroje na redukcí kapacit. Druhy sociálních služeb nejsou úplně šťastně nastaveny ve vztahu k potřebnosti. Pokud nastavíme redukční mechanismy plošně po druzích služeb a řekneme např., že snížíme sociální rehabilitaci o 50 %, tak to neobstojí.

Mgr. Johnová: Pokud chceme dávat důraz na terénní služby, pak musíme mít připraveny jejich kapacity. Ten přechod bude vždy náročný a drahý. Pokud je tady pocit, že je příliš mnoho poradenství, tak ale zároveň tady chybí něco ve smyslu doprovázení. Můžeme tlačit na poskytovatele a nutit je ke změně rozsahu i obsahu služby. Můžeme s poskytovateli jednat.

Ing. Hurrle zmínil dobrou zkušenost s realizací pečovatelské služby v Chrudimi, která jde cestou rozšiřování záběru oblastí pečovatelské služby. Jak HMP intervnuje v oblasti transformace pečovatelské služby?

PhDr. Klinecký: Většinu peč. služeb zřizují MČ a z většiny je i financují. Je tam cca 800 pracovníků v přímé péči, což je víc než v osobní asistenci, a cca 650 z nich většinou rozváží obědy. Nelze dost dobře redukovat jednu z hlavních činností služby. Ale zrušení rozvozu obědů je neprůchodné. Chceme víc než položit kastrůlek s obědem ke dveřím. Jde o dotyk s člověkem. Máme zde velkou rezervu a

zároveň potenciál v pracovnících. Lze vést debatu s MČ o tom, jak vylepšit pečovatelskou službu ve vztahu k vynaloženému času.

Mgr. Horáková: Je to motivace pro MČ zamyslet se nad tím, zda jejich pečovatelské služby fungují dobře a efektivně. Na MČ Praha 5 stojí oběd 35 Kč a cesta stojí 40 Kč, vozí to z Prahy 4 na Prahu 5.

Doc. Dlouhý: Jak je transformace psychiatrické péče promítnuta ve střednědobém plánu? Nenašel jsem tam centra duševního zdraví.

PhDr. Klinecký: Většinou je to pod sociální rehabilitací. Centrum duševního zdraví není sociální služba, proto ta sociální část jejich práce je v plánu zahrnuta jako navýšení sociální rehabilitace.

Doc. Dlouhý: Centra duševního zdraví budou zřízena z celostátní úrovně a budou mít smlouvy s pojišťovnami. Mělo by to být v plánu více vypíchnuto, o jaká centra konkrétně jde a kolik to bude stát. Navíc by kraje měly v té oblasti spolu více kooperovat, jinak hrozí chaos.

PhDr. Klinecký: Chaos v tom je, ale my intenzivně jednáme a vyšli jsme těm organizacím vstříc.

Návrh usnesení:

Výbor pro sociální politiku ZHMP souhlasí s předloženým tiskem a doporučuje jej RHMP k odsouhlasení a ZHMP k projednání a schválení v předloženém znění.

Hlasování: pro: 8   proti: 0   zdržel se: 0

Usnesení bylo přijato.

(Po hlasování odešli JUDr. Novotný a Ing Udženijsa.)

Bod 7 Různé

Mgr. Horáková: Navrhuji sdílet pozvánky na akce se sociální tematikou, které budou před Vánoci pořádat MČ. Můžeme se tam nezávisle vypravit. Pirátský guláš s panem primátorem se koná 16. 12. 2018 v 16:00 hod. před hlavním nádražím. Pak 23. 12. 2018 bude pan primátor rozdávat magistrátní guláš (resp. polévku). Pak další guláš bude na Praze 5. Posílejte v rámci výboru e-mailem pozvánky na akce, o kterých se dozvíte.

Předsedkyně poděkovala všem přítomným za účast a ukončila jednání v 16:45 hod.

Mgr. Eva Horáková
předsedkyně Výboru pro sociální politiku ZHMP

Martin Arden
člen Výboru pro sociální politiku ZHMP

Mgr. Radek Schindler
tajemník Výboru pro sociální politiku ZHMP